

PRIVREDNA
KOMORA
SRBIJE

CEVES
CENTAR ZA VISOKE
EKONOMSKE STUDIJE
CENTER FOR ADVANCED
ECONOMIC STUDIES

TRANSPORT

SEKTORSKI PREGLED OKTOBAR 2016.

Top aktuelnosti

Trenutno osnovna prepreka za ekspanziju električnih automobila je baterija

Kompletna baterija za napajanje automobila srednje veličine za 300 km vožnje košta u proizvodnji oko 15.000 \$, što je približno ceni koštanja najprodavanijeg automobila u SAD u prethodnoj godini.

Ekspanzija električnih vozila povećava tražnju za bakrom

Za proizvodnju motora za vozila sa unutrašnjim sagorevanjem potroši se 20 kg bakra, dok se za kompletnu bateriju za električne automobile potroši 4 puta više, odnosno 80 kg. S tim u vezi, očekuje se da će ekspanzija električnih automobila povećati vrednost tržišta bakra za 38 mlrd \$, posmatrano prema sadašnjim cenama.

Iveco isporučio 10 kamiona koji za svoj pogon koriste tečni prirodni gas

Čisto gorivo, koje se koristi za napajanje ovih vozila omogućuje njihov pristup gradskim sredinama u kojima postoje sve strožiji propisi kada je upitanju emisija štetnih gasova i zagađenje životne sredine. Ovom strategijom Iveco radi na povećanju održivosti sektora transporta tako što za cilj ima povećanje broja vozila koja za svoj pogon koriste alternativna goriva.

Za sada, Honda nastavlja da proizvodi automobile u Velikoj Britaniji (VB)

Čelnici kompanije ističu da još uvek ne vide razlog izmeštanja proizvodnje sa britanskog tržišta, naročito zato što je Vlada VB tražila zaštitu svoje autoindustrije bez obzira na odluku o izlasku iz EU. Čelnici Honde ističu da i pored rezultata Brexita, nisu tražili od Vlade nikakve posebne pogodnosti za svoje poslovanje. Neto profit kompanije porastao je u trećem kvartalu tekuće godine za 39%. Takođe, VB kao destinacija je bila deo strateškog plana kompanije kada je tu izgrađena fabrika koja predstavlja globalno čvorište odakle se u ceo svet izvozi novi model Honda Civic sa petoro vrata.

DHL potpisao trogodišnji ugovor o snabdevanju delovima Toyotinih dilera širom VB

Cilj ove saradnje je efikasno snabdevanje dilera delovima neophodnim za zadovoljenje potreba kupaca tokom noći. Zapravo, svi delovi neophodni dilerima širom VB dostavljaju im se do ranih jutarnjih časova, nakon čega se efikasnije mogu zadovoljiti potrebe kupaca. Ova platforma DHL-a omogućava fleksibilnost u lancu snabdevanja.

Nemačka sprema lansiranje prvog voza koji stvara 0% zagađenja i emituje samo paru

Prvi svetski hidro voz može da dostigne brzinu do 87 km/h. Testiranje ovog voza će se sprovesti do kraja godine. Ukoliko testiranje bude uspešno, voz će početi da se upotrebljava krajem naredne godine. Voz može da putuje skoro 800 km dnevno i biće korišćen za prevoz putnika na dugim relacijama. Osim Francuske, koja je odmah izrazila interes za kupovinu ovog voza, interesovanje dolazi i iz Holandije, Norveške i Danske. Voz se kreće pomoću velikih baterija napravljenih od litijuma, a svoju snagu dobija iz rezervoara vodonika koji je smešten na krovu.

Ministarstvo građevinarstva, saobraćaja i infrastrukture u Srbiji povećaće ulaganja u rečni saobraćaj

to se posebno odnosi na projekte koji će Srbiji omogućiti veće iskorišćavanje Dunava. Ministar resornog ministarstva je o ovim i drugim temama vezanim za investicije u infrastrukturu razgovarala sa Karlom Pejjs, evropskom koordinatorkom za koridor Rajna – Dunav. U razgovoru je izražena podrška razvoju rečnog saobraćaja i njegovog većeg korišćenja u prevozu robe.

Radovi na koridoru 10, na koji se čekalo trideset godina, su u završnoj fazi

osim što su radovi na Koridoru 10 pri kraju, uveliko se radi i na Koridoru 11, koji je važan za regionalni razvoj. Nedavno je otvoren autoput Ljig-Preljina na Koridoru 11. Vrednost aktuelnih infrastrukturnih projekata u Srbiji je 4 mlrd \$.

Potpisan komercijalni ugovor o izgradnji pruge Beograd-Budimpešta

osim toga, potpisan je i Memorandum o finansiranju čitavog projekta na teritoriji Srbije. Komercijalni ugovor za realizaciju prve faze od Beograda do Stare Pazove vredan 319 m \$. Projekat kreditira kineska Eksim banka, te će se kroz finansije dobijene iz kredita omogućiti da se izgradi pruga na kojoj će se vozovi kretati i do 200 km/h i čime će vreme do Budimpešte biti skraćeno na manje od tri sata.

Opis stanja

S obzirom na sporiji rast svetske trgovinske aktivnosti u drugom kvartalu 2016. godine, očekuje se da će stopa rasta svetske trgovine u 2016. godini iznositi 1,7%. S obzirom na to, i međunarodni transport će zabeležiti niži rast od očekivanog

Međutim, treba naglasiti da međunarodni transport beleži trend rasta od početka 2016. godine kako u svetu tako i u SAD (najvećem igraču u sektoru), jer osim trgovine čiji je rast pozitivan ali usporen, na povećanje obima transporta utiče i kretanje cene nafte, kao i razvoj turizma i generalna potrošnja stanovništva.

Najveće učešće u sektoru transporta na globalnom nivou imaju SAD

Iz tog razloga relevantno pratiti kretanje indeksa koji meri frekventnost špedicije u toj zemlji. Takozvani ATA indeks koji meri obim robe prevezen kamionima je opao za 5,8% u septembru mesecu. Nakon zabeležene tendencije rasta u prvih osam meseci tekuće godine, indeks je opao u septembru kao rezultat tipičnog sezonskog efekta. Međutim, očekuje se da će indeks ostati na niskom nivou do kraja godine, zbog niske ekonomske aktivnosti kako u SAD, tako i u svetu.

Globalna prodaja automobila porasla je za 10% u septembru tekuće godine u odnosu na isti mesec prethodne godine

Kupovina automobila je najviše porasla u Aziji, i to za 21% u odnosu na prethodnu godinu. Rastu tražnje za automobilima najviše je doprinela Kina u kojoj je prodaja porasla 32%. Rast tražnje u Kini uzrokovan je smanjenjem poraza na promet za kupovinu automobila, koji je aktuelan do kraja godine. Uzrok rasta prodaje automobila je, globalno posmatrano, poboljšanje uslova na tržištu rada. Na primer, u zemljama članicama OECD-a nezaposlenost je na najnižem nivou od svetske ekonomske krize. Takođe, došlo je do povećanja životnog standarda u najmanje razvijenim zemljama, kao i opšteg smanjenja nejednakosti u svetu, što je dodatno pozitivno uticalo na prodaju automobila.

Drumski saobraćaj je supstituisao železnički, zbog niže cene goriva

Železnički saobraćaj se u 2016. godini sve češće zamenjuje drumskim saobraćajem, s obzirom da je usled niže cene goriva porasla isplativost prevoza ljudi automobilima ili robe kamionima. Količina robe prevezena drumskim i železničkim saobraćajem u Srbiji u prvom polugodištu tekuće godine u poređenju sa istim periodom prethodne godine beleži rast od 10,6%. Dok drumski saobraćaj beleži rast u prevozu robe, obim robe koja se prevozi putem železnice je opao.

Kada je u pitanju avionski putnički saobraćaj, postoji globalni rast od 6% u tekućoj godini u odnosu na prethodnu godinu

Uzrok rasta je povećani broj prevoznih kapaciteta avio industrije usled niske cene nafte. Avio kompanije su dobit od nižih cena goriva, zbog konkurentskih pritisaka, prenale na potrošače, kroz niže cene karata. Procenjuje se da će niže cene avio karata doprineti povećanju globalne potrošnje od 1% svetskog BDP-a, i da će Vlade zemalja u svetu će zaraditi oko 118 mlrd \$ dodatnog prihoda od poreza, dok će se u povezanim delatnostima otvoriti 63 miliona radnih mesta na svetskom nivou. Broj putnika prevezenih avio saobraćajem raste u svim regionima sveta osim u EU, gde je zbog terorističkih napada u pojedinim gradovima smanjen broj putovanja. Za razliku od svetskog nivoa, vazdušni saobraćaj u Srbiji beleži trend pada prevezenih putnika. Broj prevezenih putnika opao je u tekućoj godini za oko 20%.

www.pks.rs